

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Husitská teologická fakulta

Teorie všudypřítomnosti obchodu

The theory of trade's omnipresence

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

doc. ThLic. Pavel Milko, Ph.D.

Autor:

Bc. Neli Zaworová

Praha 2015

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svým rodičům a všem, kterých si vážím, kteří mne podporovali v mém studiu, kteří mne kdy v životě vyučovali a byli mým vzorem. Dále své širší rodině, která je mi na blízku i v těžkých životních situacích, svému dobrému příteli Dott. Ing. Alessandru Pucci za jeho rady a podporu.

Velké poděkování patří mému vedoucímu práce doc. ThLic. Pavlu Milkovi, Ph.D., za vstřícnost a naše rozhovory.

Věnování

Tato práce je věnovaná mé mamince jako poděkování za její snahu, podporu a výchovu, kterou mi věnovala.

Díky ní jsem si mohla plně uvědomit principy, které v této práci popisuji a které byly podstatné k jejímu sepsání.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou Bakalářskou práci
„Teorie všudypřítomnosti obchodu“ vypracovala samostatně s použitím níže uvedených
pramenů a literatury.

Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Současně dávám svolení k tomu, aby tato diplomová práce byla umístěna
v Ústřední knihovně Univerzity Karlovy a používána ke studijním účelům.

V Praze dne : _____

Bc. Neli Zaworová

Anotace

Bakalářská práce „Teorie všudypřítomného obchodu“ pojednává o neustálém kolotoči výměny a směny, který se na tomto světě odehrává.

Tato práce je hlavně zaměřena na výšeč okruhů, které uvádím níže a popsání tohoto principu v rozdílných prostředích. Pro lepší pochopení prostředí, v nichž popisuji tento děj, rozebírám a popisuji vědy samotné a to z různých úhlů. Například historického, epistemologického a s ohledem na přínos společnosti. Dále se věnuji aplikaci principu směny do všední každodennosti a zamyšlení se nad tím, jak nás tento děj ovlivňuje.

Tato práce si neklade za cíl přinést velké změny v našem chápání směny či obchodu, pouze se snaží upozornit na to, že směna je základním sociálním a všudypřítomným jevem, který je nejen podstatou bytí ale také změny a postupu společnosti, přičemž zisk není jediná hodnota, kterou přináší.

Odrasovým můstkem této práce je zamyšlení se nad těmito okruhy:

- Ekonomie
- filozofie,
- myšlení,
- sociologie,
- pedagogika,
- psychologie
- teologie.

Annotation

Bachelor thesis called "The theory of trade's omnipresence" deals with never-ending process of interchange and exchange that takes place in this world.

The paper focuses mainly on below mentioned topics and description of this principle in various environments. Individual sciences are examined and described from different points of view for better understanding of the environments in which this process comes to pass – for example historical, epistemological and with concern to its contribution to society.

The thesis also deals with the application of the exchange principle to ordinary everydayness and contemplates its influence on us.

The aim of the paper is not to discover major changes in our perception of exchange or trade; it only tries to point out that exchange is the basic and ubiquitous social phenomenon which is not only an essence of being but also a foundation of change and progress of society, profit being only one of many values it brings.

Focal point of this thesis is to contemplate the following topics:

- Economy,
- Philosophy,
- Contemplation,
- Sociology,
- Pedagogy,
- Psychology,
- Theology.

Klíčová slova

Ekonomie,
filozofie,
investice,
myšlení,
obchod,
pedagogika,
psychologie,
sociologie,
teologie,
zisk,
ztráta.

Keywords

Economy,
philosophy,
investment,
thinking,
trade,
pedagogy,
psychology,
sociology,
theology,
profit,
loss.

OBSAH

OBSAH	7
SEZNAM ZKRATEK	9
ÚVOD	10
1. ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ	11
2. EKONOMIE	12
<i>Základní informace o ekonomii</i>	12
Vymezení pojmů v kapitole o ekonomii.....	13
Závěr kapitoly o ekonomii.....	14
3. FILOZOFIE	14
<i>Základní informace o filozofii</i>	14
Vymezení pojmů v kapitole o filozofii.....	16
Závěr kapitoly o filozofii.....	18
4. MYŠLENÍ	19
<i>Základní informace o myšlení</i>	19
Vymezení pojmů v kapitole o myšlení.....	21
Závěr kapitoly o myšlení.....	22
5. PEDAGOGIKA	23
<i>Základní informace o pedagogice</i>	23
Vymezení pojmů v kapitole o pedagogice.....	24
Závěr kapitoly o pedagogice.....	25

6. PSYCHOLOGIE	27
<i>Základní informace o psychologii</i>	27
Vymezení pojmů v kapitole o psychologii	29
Závěr kapitoly o psychologii	32
7. SOCIOLOGIE	33
<i>Základní informace o sociologii</i>	33
Vymezení pojmů v kapitole o sociologii	34
Závěr kapitoly o sociologii	36
8. TEOLOGIE	38
<i>Základní informace o teologii</i>	38
Vymezení pojmů v kapitole o teologii	40
Závěr kapitoly o teologii	42
9. SHRUTÍ A ZÁVĚR	43
10. POUŽITÉ ZDROJE	45
Internetové zdroje	45
Literatura	45
Skripta z přednášek na UK	46
Videa	47
Zákony	47
11. SUMMARY AND CONCLUSION	48

SEZNAM ZKRATEK

ČR	- Česká republika (a tvary dle pádů)
Ek.	- ekonomie (a tvary dle pádů)
Fil.	- filozofie (a tvary dle pádů)
HTF	- Husitská teologická fakulta (a tvary dle pádů)
Ped.	- pedagogika (a tvary dle pádů)
Psych.	- psychologie (a tvary dle pádů)
RVP	- rámcový vzdělávací program (a tvary dle pádů)
Př.	- příklad (a tvary dle pádů)
Soc.	- sociologie (a tvary dle pádů)
sv.	- svatý
tzv.	- tak zvaný(á)
UK	- Univerzita Karlova (a tvary dle pádů)
VPO	- teorie všudypřítomnosti obchodu (též jen všudypřítomnost obchodu a tvary dle pádů)
VP	- vzdělávací program (a tvary dle pádů)
vs.	- versus (proti)

ÚVOD

Téma své bakalářské práce „Teorie všudypřítomnosti obchodu“ jsem si vybrala z toho důvodu, abych sama sobě mohla objasnit své myšlenky a podělit se o svou zkušenost a vnímání světa kolem sebe a jeho chodu.

Chtěla jsem popsat princip směny, či obchodu jako všude se vyskytujícího jevu, který ovlivňuje naše životy a naše vnímání. Tato práce asi nepřinese novou zkušenost, ale pouze se pokusí pojmenovat stejný princip hned v několika vědách. Vedlejším produktem se mi stalo zjištění, že existují oblasti lidského konání, které přináší zisk- užitek vždy.

Pravděpodobně zůstane pouze reproduktivní prací a produktivního myšlení se pouze dotkne. Takto činím také z toho důvodu, protože jsem si povšimla při studiu různých věd, že žádná z nich se ve své podstatě příliš neliší. Popisují stejné principy svými slovy.

Vědy jako takové mají svůj systém, svůj jazyk, své hodnoty a cíle, ovšem při jejich srovnání se mi často stávalo, že jsem rozdíl nacházela pouze v pojmosloví. Pro pochopení uvádím příklad srovnání psychologie a filozofie.

Obě tyto vědy mají rozdílné pojmosloví, avšak systém v nich ukrytý na příkladu, který uvádím níže, je velmi podobný.

Psychologie hovořící o psychoanalýze, psychologii osobnosti kupříkladu zkoumá tzv. sociální anamnézu, rodinnou anamnézu, osobní anamnézu (což je soubor všech získaných informací k analýze v určité oblasti).

Filozofie kupříkladu zase hovoří o figuře a pozadí.

Touto figurou můžeme myslet jedince – individuum - a pozadím tedy - logicky - jeho souhrn anamnéz.

Ptám se tedy: Existují vědy, které jsou samy sebou? Nebo jsou pouze rozdíly v terminologii a cíli?

Na tyto a mnohé další otázky se pokusím touto prací nalézt odpovědi. Ovšem abych měla jistý rámec, vybrala jsem si právě směnu či obchod, které budu popisovat z pohledu úhlů těchto věd: ekonomie, filozofie, pedagogika, psychologie, sociologie a teologie.

Jedná se tedy o interdisciplinární práci týkající se oborů, kterých jsem se více či méně studijně dotkla s plným vědomím toho, že by ji bylo lepší psát spíše ve vysokém věku, pod vlivem zkušeností, životního nadhledu a hlubšího vzdělání.

Práce je řazená do kapitol. Každá kapitola obsahuje jednu vědní disciplínu a jako první

v těchto kapitolách uvádím základní informace o konkrétním vědním oboru tak, jak jsem se naučila ve škole, s ohledem na to, jak ji vnímám já. Ke každé vědní disciplíně chovám úctu, protože doufám, že její existence byla podmíněna vůlí k dobru a pomoci a že také k tomu směřuje.

1. ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ

Při zpracování této práce jsem pro inspiraci a korektnost vůči jednotlivým vědám používala studijní literaturu, která patří k příslušnému vědnímu oboru.

Tuto literaturu jsem si vybírala podle vlastních úvah a dále podle studijních materiálů, které mi byly na HTF UK předkládány ke studiu a zakomponovávala jsem je do jednotlivých kapitol.

Také jsem se nechávala inspirovat přednáškami, které jsem v průběhu let nejen na HTF UK navštěvovala. A v neposlední řadě jsem se nechala poučit posudky k obhajobě k mé předešlé práci, kde se uvádělo, abych v ní byla více systematická a kupříkladu i důsledněji uváděla zásady pro zpracování.

Krom studijní literatury jsem také velmi často využívala nahrávky přednášek přístupných na internetu.

Dále jsem využila metodiku psaní Bakalářské práce pro studenty dostupnou na www.

A také čtyři z pěti pravidel Umberta Eca, které uvádí ve své knize : “Jak napsat diplomovou práci“ str .: 26-27.

- 1) Téma odpovídá zájmům posluchače.
- 2) Materiály nutné pro zpracování tématu jsou dostupné.
- 3) Zpracovatelnost veškerých podkladů a pramenů odpovídá kulturní úrovni kandidáta.
- 4) Vhodný výběr vedoucího.

2. EKONOMIE

Základní informace o ekonomii

Slovo oikonomia pochází z řečtiny a po rozložení tohoto slova nabývá významu: vedení domácnosti.

Počátky této vědy v Evropě nalezneme v antice, kdy se neuvažovalo o ekonomii jako samostatném celku, ale byla tiše nedílnou součástí převážně politických spekulací, kdy se uvažovalo spíše o tom, jak a co získat v politickém slova smyslu. A tento zisk nabýval ekonomického vlivu. Nasvědčuje tomu i to, že se Platón ve své Ústavě zabývá dělbou práce, demografickou regulací či placením univerzálním, specifickým a státem krytým platidlem, které jsou v ekonomice základními atributy.

Ovšem historie ekonomie je jen o něco málo mladší než lidstvo samo. Tam, kde se centralizovalo obyvatelstvo, vzniká princip ekonomie - vedení domácnosti, ekonomické uvažování a směna.

Primárním důvodem centralizování obyvatel do nějaké lokality bylo v první řadě přivlastnění zdrojů a dále obranyschopnost společenství před cizími kmeny. Dále ochrana těchto zdrojů a v neposlední řadě to byly důvody ekonomické, kterými se myslí primitivní směna.

Již v Egyptě fungovala mezi lidmi žijícími v nómech (obcích pobytu) základní ekonomická myšlenka – tedy tato primitivní směna. V pozdějších dobách Egypta se platily daně v podobě naturálií či zboží, podle druhu obživy. První naznačení ekonomických systémů proběhlo v Summerské říši (3300 př. n. l.), starověkém Egyptě (3500 př. n. l.), Indii (3200 př. n. l.), Americe (1800 př. n. l.) Číně (1500 př. n. l.), starověkém Řecku (800 př. n. l.) a starověkém Římě (800 př. n. l.).

V ekonomice, jak ji známe dnes, jsou tři činitelé:

1. vláda
2. podniky - státní a soukromé
3. domácnost a jednotlivci v nich se svými finančními prostředky.

Tito 3 činitelé ovlivňují, jak mikroekonomii, tak makroekonomii.

Makroekonomie je ekonomický pohled na ekonomii státu z mezinárodního a celosvětového

úhlu pohledu. Vytváří tedy definici ekonomické schopnosti jednotlivých států.

Tuleja P. a kol (2011 s.16) ji definují takto:

*„Makroekonomie studuje chování ekonomiky jako celku získáme ucelený model
národního hospodářství jako celku.“*

Mikroekonomie je pak jejím “opakem“. Zabývá se malými spotřebiteli, podniky.

Tuleja P. a kol (2011 s.15) ji definují takto:

*„Mikroekonomie, jejímž předmětem studia je chování jednotlivých ekonomických subjektů na
dílčích trzích.“*

Vymezení pojmů v kapitole o ekonomii

Investice

Ekonomie považuje za investici tu část majetku, kterou v daném okamžiku nespotřebováváme, ale postoupíme ji k obchodování s vidinou zúročení. Tento majetek, který může být peněžní, hmotný či dnes nehmotný (kupříkladu v podobě informace či patentů) v jasné strategii, a to získat zisk. Tedy něco navíc než bylo vloženo. Investice může být buď krátkodobá, či dlouhodobá a obvykle se její výnosy odvozují od rizika.

Tedy investice krátkodobá a ta, která nese jen malé riziko (nebo díky garancím třeba žádné riziko nenese, jako např. státní dluhopisy), nemá potenciál vytvořit takový čistý zisk, jako dlouhodobá investice s větším rizikem (jako je například koupě pozemků v méně prosperujících zemích na úvěr). Ovšem nelze srovnávat ekvivalenty těchto jevů, pokud se o investici bavíme v makroekonomii.

Tyto spekulace se pak stávají spíš hrou zvanou pokus vs. omyl.

Ti, kteří skutečně umí rozeznat z makroekonomického úhlu pohledu moment výhodnosti investice a objeví potenciál zisku, jsou velmi movití. V mikroekonomii je to snazší, protože se pohybujeme v menším a snadněji zmapovatelném prostředí.

Ztráta

Kupříkladu v momentě, kdy příjmy z investic nejsou schopny pokrýt náklady, jedná se o ztrátu. V ekonomii je to velmi jednoduchá definice.

Zisk

Zisk je pevně spjat s investicí. I když se v životě setkáme se situacemi, kdy zisk (z ekonomického pohledu) k nám zavítá bez investice, kupříkladu když dědíme, v ekonomii tomu tak nikdy není.

Pokud nepočítáme dárkové koše, které si dávají navzájem obchodní partneři, zisk se neobejde bez investice. Ta je totiž prvním hybatelem ekonomie. Nejprve vkládáme, poté čekáme a nakonec přijde buď zisk, nebo ztráta.

Ziskem se v ekonomii rozumí to, co zůstane, když se od výnosu odečtou náklady. Čistý zisk vzniká tehdy, když zisk zdaníme.

Tento zisk se pak dále rozděluje do rezervních fondů či investorům a věřitelům.

Ale v ekonomii zisk na 100% zaručit nemůžeme.

Závěr kapitoly o ekonomii

V této práci jsem nucena použít výše uvedené termíny tedy: investice, zisk a ztráta, pocházející z ekonomie. Hledala jsem v češtině jiné odpovídající ekvivalenty, ale Bohužel jsem nenašla žádné takové, co by odpovídaly nejen po obsahové stránce, tak i po stránce jazykového citu.

Není čeština snad dost bohatá na to, aby neobsahovala pojmy primárně vážící se k ekonomii?

3. FILOZOFIE

Základní informace o filozofii

Slovo filosofia, tedy filozofie se překládá ze dvou řeckých slov: láska a moudrost. A znamená tedy: láska k moudrosti.

Vznik filozofie se nedá datovat. Je tak individuální, jako je člověk, který se ptá. První otázky, které ve společnosti otevřely dveře filozofii, se týkaly mýtů.

Mýty a legendy byly součástí ústní lidové tradice, předávaly se z generace na generaci a měly fungovat jako vysvětlení tam, kam lidské poznání již nemohlo dosáhnout. Lidé si pomocí mýtů nebo pověstí o skutečích lidech či bohů vysvětlovali různé přírodní úkazy

(hromy, blesky), které se jim zdály nemožné. Vyprávěli si mýty o lidech a bozích, a tím vytvářeli kulturní tradici, která je spojovala.

Mýtus nabízel odpovědi, ale v momentě, kdy se tyto mýty staly nedostatečnými, nebo se tvrzení v nich vyvracela, nastoupila filozofie s nepřeborným množstvím otázek. Počátek filozofie je v otázce.

První otázky ve filozofii se týkaly tedy věcí, které před ní vysvětloval mýtus, jako jsou například počátek světa, zrození člověka, vysvětlení tradic a skutky hrdinů či bohů. Mýtus předkládal neměnná fakta a vytvářel tak falešný pocit jistoty o koloběhu světa.

Filozofie se tedy stala jistým riskem a vstupem do neznáma, ale také cestou k reálnému nebo pravdivému poznání. Je tedy právem nazývána matkou věd.

Patočka J. říká (1996, s. 61):

„Filozofie objevila svět a vyvodila odtud důsledky pro lidský život.“

Filozofie je věda otázek a neomezených okruhů zkoumání, nemá přesnou metodu ani cíl, ale její úkol je jasný – posouvat dále současné hranice vědění, myšlení a představování.

Popsala bych ji jako řetízek s korálky, ona je tím řetízkem, my jsme ti, co navlékáme (snažíme se pochopit) a korálek je vědomost – myšlenka, která se nám podařila navléci na nit filozofie. Nit je v nitru korálků a drží je pohromadě. Není vidět, ale víme, že tam je. Tyto korálky na náhrdelníku filozofie pak zdobí naši duši a náš intelekt. Můžou být různé, z různých oborů a různě veliké, otázkou však je, kdo je kolik korálků schopný navléci, tedy jak dlouhá tato nit filozofie bude a zda je člověk schopný vůbec tento náhrdelník unést. Někdo je pak velmi bohatý a jiný nemá ani tušení.

Filozofie dokáže být kouzelně a poutavě obrazná, to co nemůžeme zahlédnout okem, popisuje jako obrazy a nechává nás dotknout se myšlenkou věcí, o kterých třeba nemáme ani zdání. Nutí nás tedy i být odvážnými, protože zkusit myslet něco, co si třeba nelze ani představit (myslete „nic“ a popište to), je velmi těžké.

Její podnětnost je tak obrovská, že i dnes některé z nás nutí vytvářet nová slova.

Vymezení pojmů v kapitole o filozofii

Investice

Ve filozofii je největší investicí podle mého názoru odvaha a odhodlání.

Nejprve, je-li člověk mladý, netuší, co je tím myšleno, posléze dozrává a cítí, pokud je k tomu alespoň trochu nastaven, že mu v životě něco schází.

Ptá se, ale tápe. Začíná filozofovat. Když má štěstí, dostane se mu několika odpovědí a začíná poznávat. Zde nastupuje moment, kdy je zapotřebí se rozhodnout. Být odvážným a ptát se? Nebo mít snazší život a jen jej žít nezatíženě, povrchně, v konzumu a snění.

Odvaha mít otázky o bytí, smyslu života, o smyslech věcí, všeobecně. Je něčím, co se ani nedá pojmut. Je to neskutečný zlom v životě každého. Je to odvaha přemýšlet, poznávat sám sebe, nahlížet do druhých, do jiných kultur a odvaha být sám sebou, nebo jen úplně sám, odvaha zkusit k někomu myšlenkově přilnout a pochopit jeho filozofii.

V dnešní společnosti se filozofie vnímá jako věda pro podivíny a čeká se od ní vysvětlení smyslu života. Málokdo o ní uvažuje jako o životním stylu.

Z lidí, kteří se snaží na věci nazírat jinak, jde na většinovou společnost strach. Je to strach z „jiného“ a neznámého, který je v psychice hluboko zakotvený.

Investicí ve filozofii není jen odvaha, je to také odhodlání ptát se a žít v neuzavřeném prostoru. Každá individualita je raději uzamknutá v nějakém systému.

Tento systém totiž zaručuje jistoty a zaběhlé metody a fakta. Standardní vědy jsou oproti filozofii pevnou zemí, kdežto filozofie je vodní hladinou. A co si budeme nalhávat, člověk je tvorem suchozemským. Neustálé houpání se a cestování na vodní hladině není pro každého a vyvolává spíše nevolnost.

Člověk ptající se na filozofická témata, nemusí nutně být filozofem, ale odvahu jako filozof musí mít stejnou.

Zisk

Ziskem ve filozofii je mnohé. Již cesta je cíl, tudíž poznání nemusí být nutně vrcholným ziskem. Ziskem je ovšem také to, když se o své myšlení lidé podělí, filozofie vzniká tedy tam, kde je odvaha se zamýšlet. Je ovšem ovlivněná místem, časem, prostorem, jazykem a filozofem.

To, co si s sebou filozof nese, se vždy podepíše na jeho myšlení a interpretaci. Podle mého názoru neexistuje filozofie, která by byla vytržená z těchto pout. Filozofie vytržená z těchto pout by totiž byla odlidštěná a nenesla by s sebou tolik informací, jaký je její potenciál.

Díky myšlenkám v těchto poutech se totiž dozvídáme o mnohých pokladech, které by jinak zůstaly neobjevené.

Každý ucelený samostatně fungující celek vytváří svoji filozofii např.: křesťanská filozofie, židovská filozofie, česká filozofie, řecká filozofie a mnoho dalších specifických filozofií, které v těchto sociálních celcích vznikají.

Toto je obrovský dar od filozofie. To, že směřuje od lidí k lidem a sděluje nejen myšlenky, myšlenkovou tradici, ale má také výpovědní hodnotu o výše zmíněném místě, čase, prostoru, jazyku a filozofovi, který ji stvořil.

A v neposlední řadě je ziskem nadhled. Pokud se člověk naučí nebo zkusí myslet jako někdo jiný, „vyleze“ sám ze sebe, umožní mu to zjistit, že existuje i mnohé jiné poznání než jeho.

Někdy je to opravdu těžké „vcítit se“ do myšlení někoho jiného a pochopit jeho myšlenkovou linku. Může to být nebezpečné a pro někoho i nezdravé.

Ale získat zkušenost někoho jiného prostřednictvím pochopení jeho myšlenek je velký dar neboli zisk.

A dále je jejím darem pomyslná moc.

„*Scientia est potentia*“ tedy v překladu „*Vědění je moc*“

Citát dnes přisuzovaný Franciscu Baconovi (v jeho podání „*I samo vědění je moc*“) je trefným vyjádřením důsledku filozofického myšlení.

Ztráta

Filozofie s sebou ovšem nese i poměrně velké riziko. Ztráty mohou být velké a nevratné. Nejedná se jen o nepochopení ze strany blízkých nebo lidí té dané doby.

Ztráta ideálů a jistot je velkou a asi i nevratnou změnou.

Ideály fungují v našich životech jako jakýsi pohon a i když víme, že některých nikdy nedosáhneme, vědomí toho, že prostě existují, nás neustále povzbuzuje.

Ovšem, co když nejsou?

Filozofie potenciál objasňovat tyto informace bezesporu má. Díky ní se ztrácí jistoty, ideály i přání.

Ale každý člověk aby zůstal v rámci „normality“, tyto atributy ve svém životě nutně potřebuje. Láska všechno nezachrání. Odtud pramení pochopení toho, proč jsou lidé myslící filozoficky považováni za podivíny a postrach společnosti. Jednak prozrazují pravdu o jistotách, ideálech a přáních, ale také se to podepisuje na jejich chování a přístupu k životu.

Většinová společnost nestojí o ničitele mýtů, jistot a zaběhlých pravidel.

A tak přichází další velká ztráta, a to je nepochopení ostatních.

Filozof obtěžkán svým poznáním tedy může zažívat ztrátu života již před tím, než přichází smrt fyzická.

Pochopení, přijetí a podpora druhých je pro každého člověka důležitá. Každý se chce cítit být užitečný. Ale ten, který naruší ochranný kruh „stáda“ a tím jej ohrozí, nikdy většinovou společností vítán nebude.

Závěr kapitoly o filozofii

Filozofie je věda netušených možností, a tak je těžké o ní vydávat závěry. Ani se to k mému věku nehodí. Jsem před ní pokorná.

Vnímám ji jako velmi riskantní vědu. Pokaždé, když nabourává systémy svými otázkami, skrývá se v nějakém individuu. Ovšem když rozvrací systémy, kritiku sklídí pouze myslitel. Má obrovskou sílu a je vždy u zrodu jakéhokoliv pokroku.

Zrodila i mnohé ideologie a ničila životy. Já si osobně myslím, že není špatná filozofie, jsou jen nevhodní její vykonavatelé.

„Kvalitní“ filozofie není egoistická a chápe, že neexistuje jen jeden myšlenkový proud nebo světová pravda.

Podle mého názoru filozofie, aby byla filozofií, potřebuje nejen moudrost a lásku k moudrosti, ale také dobré srdce.

Jenom tak může její inspirování, myšlení, zkoumání, popisování, vydávání prohlášení a pojmenovávání sloužit člověku dobře.

Filozofie přináší zisk vždy. Nese ovšem riziko nepříjemných ztrát.

4. MYŠLENÍ

Základní informace o myšlení

Velký psychologický slovník (s. 324, 1.sloupec, r. 2010) definuje myšlení takto:

„ Myšlení: poznávací proces probíhající mezi člověkem a okolím, proces analýzy syntézy a odvozených kooperací, je sociálně podmíněn a významně spjat s řečí... . “

Myšlení je „abstraktní“ - neuchopitelný děj, stejně tak jako jeho výsledky, tedy myšlenky.

Je to proces velmi individuální, nepochopitelný a nelze říci, že jde pouze o pohyb neuronů, které přenáší elektro-impulzy. Je to proces, který takřka umí hýbat celým naším tělem, ovlivňuje naše pocity, vnímání, životní postoje a na konec i celý život a svět.

Pro někoho je to krácení dlouhé chvíle, někteří, jak se zdá, se mu skoro nevěnují a pro jiné je to takřka životní styl.

A protože jazyk je odrazem mysli, je i jejím nástrojem.

Zdá se tedy, že česká kultura k myšlení jako takovému, má velmi vřelý vztah.

Myslet, přemýšlet, zamýšlet se, myslet si. To všechno v českém jazyce znázorňuje jediný proces.

Myšlení, jak je nám známé, tedy probíhá v těle, i když se nedá říci, kde skutečně vzniká. Velký psychologický slovník (s. 590, 2.sloupec, r. 2010) uvádí, že mozek existuje proto, že podporuje přežití a násobení genů, které jej řídí, lidská mysl je nástrojem přežití a reprodukce a využívání rozumu je jen jednou z technik, tělo si může události vykládat zcela jinak než mozek, což ovšem neznamená, že tělo má vždy pravdu, těla však možná chybují

méně než mozky.

Myšlení je úžasný fenomén, který z nás - lidí činí vrchol potravního řetězce. Tedy respektive to, jak jsme schopni myšlení a s ním spjatý rozum využívat. Lidé si uvědomují možnosti myšlení, ale v zapomnění upadá zodpovědnost za to, jak daleko s ním lidstvo došlo.

Nikdo nás neučil, že zodpovědnost za to, jak myslíme a o čem myslíme, či co činíme s našimi myšlenkami, je naše velká zodpovědnost. Dětem se ve školách cituje z Ústavy: Svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého. Je to v podstatě odkaz k tomu, abychom mysleli zodpovědně a nikoho svými činy neomezovali. Ale kde je poukázání na to, že jsme zodpovědní za to, o čem a jak myslíme? Tedy kam myšlenky investujeme. To, co myslíme, vzniká v našich sociokulturních podmínkách, prostoru a pod vlivem našeho já - osobnosti a temperamentu - tedy biologického „přednastavení“ .

Pozadí našeho myšlení je velmi důležité a já mám pocit, že my jsme pouze jakýmsi zprostředkovatelem a nikoliv spotřebitelem těchto myšlenek. Můžeme se také zamyslet nad tím, kde toto myšlení vzniká. Nepopíratelně s ním souvisí mozek, mícha a všechna nervová vlákna a neurony v nich. Ale existují věci, i nebiologické, které nás nutí myslet jinak než racionálně (i když, co je to vlastně racionální myšlení?). Některé věci děláme proti své vůli a tyto pohnutky nevycházejí z mozku. Je to intuice? Kde sídlí intuice? Náš mozek (nejsložitější biologická struktura na Zemi), zpracovává za sekundu zhruba 10 000 000 až 12 000 000 informací, protože vidíme, cítíme, dýcháme, mluvíme a provádíme mnoho dalších úkonů, které si ani plně neuvědomujeme.

To je nezpracovatelný objem informačních jednotek, a tak mozek vyhodnotí část těchto informací a zbytek zachová v podvědomí. A z tohoto podvědomí, kde jsou tato nezpracovaná data, podle medicíny vzejde intuice. Intuice je tedy jakýmsi vedlejším produktem myšlení a vstřebávání informací.

Myšlení a intuice jsou tedy spojené nádoby, ale nemyslím si, že vše sídlí jen v mozku. Proč člověka bolí u srdce a v dlaních, když ho něco zasáhne? Zdá se mi, že to poukazuje na zpracování informací i jiným orgánem nebo orgány, než je mozek.

„Intelligence myšlenková není ničím bez intelligence srdce.“

Romain Rolland
nositel Nobelovy ceny za literaturu

Máme to všichni podobné, říká se: „Mám zlomené srdce.“ Nikoliv: „Bolí mě pata.“ Je tedy dost dobře možné, že myšlení probíhá i v jiných částech těla. I tělo má svou paměť. Ale je i dost možné to, že city a podvědomí nemají své místo ve hmotě našeho těla. Bohužel, nenašla jsem dodnes vysvětlení pro tuto myšlenku. Jiní to označují za duši, ale já ji také ještě popsat neumím, a tak nemůžu říci, zda plně souhlasím. Vymyslet něco, co si nemohu představit, je vrcholná filozofie.

Vymezení pojmů v kapitole o myšlení

Investice

Investice do cíleného myšlení predikuje několik věcí. V první řadě je to vlastnictví vědomí sebe samotného, byť na velmi nízké úrovni, podněty ke zpracování, čas a chtění. Tyto investice se u někoho vyplatí u jiného tolik ne, někdo je chce investovat a jiný ani nechce, ale musí. A tyto aspekty velmi výrazně ovlivňují to, co se z myšlení vyzíská.

Zisk

Ziskem se u myšlení stává myšlenka, pokrok a osvojení si nových vědomostí či dovedností. Každý takovýto zisk posouvá a dále motivuje. Myslím si, že každá investice do myšlení a přemýšlení – pokud není přerušena, nakonec přinese své ovoce. Ne vždy je chutné, ale přichází po investici vždy. Je tedy stejně přínosné jako sama pedagogika, která dle mého názoru, pokud je prováděna dobře, přináší jen zisk.

Ztráta

Nejsem si jistá tím, zda u myšlení je vůbec možné skončit ve ztrátě. Spíše ne. A to z toho důvodu, že se tolik podobá pedagogice - myšlení je pedagogika bez toho, kdo

vede, tedy pedagoga. Myšlení, jak si ho představuji já, posouvá (v lepším případě k dobru), ale vždy posouvá.

Myšlení zpracovává informace, a tím vytváří zkušenost a zkušenost je atribut dospělosti- dospívání. Ten, kdo nesmýšlí, nikdy nebude zkušeným, tedy dospělým.

Takže ztráta v případě myšlení, nastává pouze tehdy, pokud se nepřemýšlí.

Myšlení jako takové, ztrátu nepřináší.

Závěr kapitoly o myšlení

Po hlubším zamýšlení se nad procesem myšlení, jsem tedy zjistila, že se neodehrává pouze v mozku a nepřináší ztráty.

I když podobných výsledků dosáhla pedagogika a pedagogové (*viz. kapitola 5*), zdá se mi, že myšlení a myslitelům se dopřálo více slávy, než zprostředkovatelům podnětů pro proces myšlení - tedy pedagogice a pedagogům.

Jako pomníky pro myšlení se stavěli akademie a knihovny a do rozvoje myšlení se investuje podle mých názorů dostatek pozornosti. A to hodnotím velmi pozitivně. Snad nás tedy před všudypřítomným konzumem zachrání pedagogika, filozofie, myšlení a teologie. Myšlení a jeho proces má ovšem jistá omezení, nejen to, že se odehrává v místě, čase, prostoru a v mysliteli, který tento proces směřuje, ale také to, že proces myšlení bolí. A někdy docela dost. Nechci zmiňovat vlastní zkušenost, ale zdá se, že tato bolest je nejen psychická (po zamýšlení nebo přemýšlení se mění naše životy a tyto změny přinášejí „bolest“), ale i fyzická.

Kupříkladu pochopit pozdního Nietzscheho skutečně bolí fyzicky.

Ovšem výsledky za to stojí, síla některých myšlenek je neuvěřitelná a Bohužel dnes ještě nezjistitelná.

To, jak medicína či biologie vysvětluje intuici (tedy shromažďování dat v podvědomí a jejich následné spojení v nějakou myšlenkovou konstrukci v podvědomí), totiž nevysvětluje životní situace, kdy někteří lidé vědí již před tím, než jejich podvědomí mohlo mít jakékoliv nezpracované informace, že se něco stane. Jak je kupříkladu možné, že si přátelé ze základní školy zavolají a při představování se do sluchátka, z druhé strany zazní: „Myslel jsem na tebe a ty nyní voláš!“.

Dá se tomu říci náhoda. Ale co je náhoda?

5. PEDAGOGIKA

Základní informace o pedagogice

Andragogický slovník (s. 199, 1.sloupec, r.2012) definuje pedagogiku takto:

„Pedagogika: věda zabývající se zkoumáním jevů a procesů vzdělávání v různých oblastech života společnosti.“

Pedagogika je humanitní vědou, jejíž podstatou je předávat informace, a tím formovat osobnost jistým směrem. Pedagogika jako nauka v konkrétním směru se dělí podle obsahu. Jako příklad uvádím: pedagogika podniková, pedagogika dramatická, pedagogika hudby, pedagogika sportu, pedagogika vojenská a pedagogika volného času.

Dělí se na více než 20 vědních disciplín.

Ovšem dále literatura hovoří velmi nejednoznačně o tom, co do pedagogiky náleží.

České tradiční pojetí se nechce podvolit myšlence, že pedagogika zahrnuje výchovu a vzdělání, a tím ze sebe dělá tzv. edukační vědu. I já se přikláním k názoru, že je lepší vědět a mít rozmyšleno předem, zda se účastním procesu výchovy či vzdělání, a pedagogikou rozumím spíše vzdělávání žáků - studentů.

Svémi slovy bych hodnotila výchovu jako mravní aspekt lidského vzdělání a vzdělání jako osvojování si informací a dovedností.

Zdá se mi totiž, že vzdělání má větší vliv na výchovu, než výchova na vzdělání, ale jedno bez druhého existovat nemůže. Ovšem zcela jednoznačně obhájit toto tvrzení nelze.

Co se týče historie pedagogiky, tak jako u většiny věd je její kolébkou Řecko. Pedagogice – tedy předávání myšlenek a informací se věnovali myslitelé, kteří ovlivnili nejen Evropu, ale celý svět. Jako například byl učitel Platóna Sokrates, Aristoteles zvaný Platón a Aristoteles žák Platónův.

Pedagogika jako věda se svým předmětem studia, pojmoslovím, systémem, účelem a metodologií je totiž neměnným pozadím vzdělávání u žáků a předávání u pedagogů.

Jako první ji systematizoval učitel národů J. Á. Komenský, když se zabýval výchovou mládeže a i dospělých, jako kupříkladu ve spisu „Všeobecná porada o nápravě věcí lidských“. Dále napsal učebnice: „Brány jazyků otevřené“ a „Svět v obrazech“, v pozdější době spis „Velká Didaktika“, „Informatorium školy mateřské“ v českém jazyce a spis

„Analytická didaktika“, která byla a je manuálem pro vyučující.

Důležitost jeho tvorby, a nejen za jeho časů, je nezměrná.

Položil základy pedagogiky, a tím i možnosti posouvat společnost kupředu.

Fotografie českých prezidentů se ve školách mění, ale bysty J. Á. Komenského zůstávají.

Pedagogika, jak ji známe dnes, tedy se všemi parametry vědy se od filozofie oddělila až v 19. století.

Vymezení pojmů v kapitole o pedagogice

Vyučující - pedagog - edukátor

V této práci se výše uvedenými termíny rozumí spíše starší pojetí, tedy ten, který vede. Jako tomu bylo v Atice, otrok – paidagógos (paidós v překladu dítě, ágein v překladu vést, doprovázet, vodit), který vodil syny těch, kterým nedobrovolně sloužil, do školy.

Edukátor je termín, který byl v posledních letech do pedagogiky zavlečen ze zahraničí.

Všechny tyto termíny mají jedno společné - jsou prvkem, který investuje a očekává zisk.

Student - žák

Je takový člověk, který se účastní procesu vzdělávání v institucích tomu určených – školách. Rozdíl mezi žákem a studentem je spíše v tradičním pojetí. Na ZŠ hovoříme o žácích a na institucích vyššího stupně o studentech. Toto se ovšem v závislosti na sociokulturním prostředí mění. V zahraničí se jako o studentech hovoří o posluchačích vysokých škol.

Student - žák je tedy ten, do kterého se investuje a očekává se od něj zisk v podobě dosaženého vzdělání a výchování.

RVP - VP

Rámcový vzdělávací program, školský vzdělávací program či speciální rámcový vzdělávací program, je jakýmsi pozadím celého procesu ve školství.

Je jakýmsi cílem - směrem vkládaným do škol a předkládaný pedagogům jako rámec vědomostí a dovedností, které by se měly do studenta - žáka fúzovat.

Závěr kapitoly o pedagogice

V případě pedagogiky tedy systému, kde kooperují žák a pedagog (edukant a edukátor) nejde o jakési přesné vymezení pojmu - co a za kolik. Nelze totiž ani primárně tvrdit co pedagog přesně předává. Vždy se jedná o souhrn několika předkládaných informací, schopností a dovedností. Kupříkladu v matematice nejde pouze o manipulaci s čísly. Učí se také koncentraci, logickým systémům jak myšlenkově uchopit učivo.

V českém jazyce také kupříkladu nalezneme mnoho jiného. Učíme se gramatiku jen proto, abychom mohli korektně psát? Nikoliv. Učíme se gramatiku, abychom mohli chápat vyšší celek a třeba v konečné fázi se naučili milovat poezii ve svém jazyce a jeho slovní hříčky.

Pedagogika je tedy systém, kde se nenachází prostor pro ztráty - zde neexistuje moment, kdy pedagog investuje a prodělá. Vždy se ukazuje zisk. Někdy dříve a někdy později. U někoho více a u jiného méně.

Toto zjištění mě přivádí k myšlence, proč je tedy povolání pedagogů společensky tak opomíjené? Finančně i postavením ve společnosti, když právě lidé zabývající se nebo žijící se touto vědou vytvářejí pouze zisk. A hlavně tento zisk vzniká pouze pro společnost a nikoliv primárně pro pedagoga. Pedagog je ten, který vytváří jakýsi transfer zisku pro společnost.

Pro pochopení uvádím náskres, jak celou situaci chápu já:

Jako výstup z tohoto náskresu uvádím společenské hodnoty. A v nich vidím malou smrt pedagogiky. A to z toho důvodu, že směřuje k potřebám zisku hmotných či finančních věcí. Na školách se ztrácí onen cíl „vzdělávání pro radost“ či vzdělání pro to, abychom byli

„lepšími“ lidmi. Ze vzdělání i pedagogiky se tato slova vytrácejí a z pedagogiky se stává tzv. instrumentální věda.

Tedy věda aplikovaná pro potřeby praxe a nyní za účelem dosažení hmotných cílů. Tudíž se ze společnosti vytrácí zájem o „klasické humanitní vědy“.

Je lepší být managerem úklidu než třeba historik?

Dnes asi ano, protože z historika pravděpodobně bude jen historik, ale z managera úklidu může být manager nákupu prostředků na mytí a nakonec z něj může být i Mistr Proper, který čistí, čistí, ale je mistr!...

Uznání pedagogů se vytratilo a doba se nám snaží vnutit hmotu a směšné funkce jako hodnotu. Je to smutné více, než se zdá. Protože se i lidé se zájmem o dobro druhých začali hodnotit skrze hmotné statky.

Stačí poslouchat v tramvaji: „Vy jste neprijeli autem?“, „Vy nemáte auto?“...

Nyní je toho ve společnosti více, než kdy dříve a Bohužel již nenastane situace, kdy za první položenou otázku uvedenou výše nebude následovat otázka: „To jste chtěli šetřit životní prostředí?“

Proces vzdělávání jde ruku v ruce s výchovou, která se považuje za součást pedagogického působení. Bohužel se ovšem stalo jakýmsi trendem, že výchova dnes spadá do kompetencí školy více, než by bylo zdravo. Hovoří se o tom, že dnes škola supluje rodinu. Ale škola nikdy v tomto ohledu nebude mít takový potenciál, jako rodina.

Výchova, jak ji chápeme dnes, a která by se měla odehrávat v rodinách je dlouhodobý (někdy i celoživotní) proces působení vychovávajícího na vychovávaného za tím účelem, aby si vychovávaný osvojil základní sociální návyky, vědomosti a zpracoval zkušenosti svých předků.

Rozlišujeme mnoho druhů výchovy, jako jsou například: citová, estetická, mravní, rodinná, pracovní, zdravotní nebo dokonce ideologická – komunistická výchova. Výchova je tedy zásadní hybatel v životě každého z nás. A i kvůli tomuto chybění výchovy v rodinách, nevidím možné zlepšení této situace.

Pedagogickým vlivem v civilizaci dnes projde každý a je-li tento vliv dostatečný a v přijatelné formě pro vzdělávaného, nese zisk vždy.

6. PSYCHOLOGIE

Základní informace o psychologii

Velký psychologický slovník (s. 465, odstavec I. r. 2010), popisuje psychologii jako vědu, která zkoumá chování a duševní procesy, přičemž její historie oproti minulosti je velmi krátká.

Tato věda sleduje jedince podle mého názoru ve dvou směrech. Jeden směr sleduje projevy jedince, které vycházejí z jeho nitra (duše nebo psychiky) přes jeho tělo až k projevům sledované osobnosti ve společnosti. Druhý směr je opačného rázu, tedy v centru sledování je proces vjemů, které přicházejí zvenčí přes fyzické tělo až k duši.

Oficiálně tato věda má sloužit ke zvýšení životní spokojenosti a tedy i kvality jednotlivce, jeho blízkých a následně i celé společnosti.

A protože naše psyché je provázané s naším tělem, věda má napomáhat i tělesnému zdraví.

Pokud se nad tím zamýšlím, zdá se mi, že nic nového pod sluncem tedy nepřináší.

O rovnováhu těla a duše se snaží velmi mnoho nauk.

V čem je tedy psychologie jiná? Je to její institucionalismus, medikace a spolupráce s psychiatry - tedy péčí o duševně těžce znevýhodněné, nebo jak se u nás v ČR říká, duševně nemocné?

Je to věda, která obléká nemocniční kabát a je nedílnou součástí péče o veřejné zdraví. Stejně jako kupříkladu kardiologie, ortopedie nebo neurologie.

To, co mi při jejím definování velmi chybí, je jedna zásadní věc.

Vůbec netuším, kde lidé, kteří se jí zabývají, vidí rozdíl mezi ní a oborem, který se zabývá uchopitelným – somatickým.

Zdá se mi, že největším rozdílem je „ušmudlané“ akvárium v čekárnách u psychologů a psychiatrů.

Po rozhovoru s psycholožkou, pracující ve školství, na téma autismus, jsem ztrácela i já přehled o tom, zda je duše neuchopitelná a léčitelná. Při jejím vyjadřování často zaznívala slova: „Toto je u diagnózy autismu nemožné, protože“

Tyto vědy jsou příliš sešněrované definicemi, než aby připustily, že lidskou duši nelze uchopit, pochopit, definovat a říkat, co je zdravé a co již nikoliv.

Ovšem na teoretické úrovni se psychologie jeví jako velmi schopná a prospěšná věda.

Proto v krátkosti uvádím 17 přístupů v psychologii, které popisuje

Velký psychologický slovník (str. 458 - 459, r. 2010) :

Adaptační - vytvoření nových efektivních vzorců,

Behavioristický – studium lidské existence, na základě pozorovatelného chování, bez vyloučení ostatních oblastí lidských zážitků.

Doménový - porozumění, plánování a zpracování informací,

Dynamický - na lidské chování nahlíží jako na proces ovlivňovaný nevědomými silami,

Ekologický- předpovídá vliv prostředí na konkrétní osobu,

Fenomenologický - postup zaměřující se na popis jevů,

Klinický - má za cíl určit diagnózu a stanovit léčbu,

Kognitivní - sleduje roli mentálních jevů, myšlení a znalostní struktury,

Korektivní – cílený postup, který se zaměřuje na dosažení pozitivní změny, v jednání zúčastněných osob, nejčastěji psychiatrických pacientů a osob s poruchami chování,

Lexikální - postup vybavování si informací a slov z paměti,

Mezioborový - propojení jednotlivých přístupů v psychologii,

Obecný doménový - zkoumá zpracování informací v nejrůznějších oblastech činností,

Psychoanalytický - zkoumá vliv pudů a nevědomí,

Psychodynamický – zkoumá postup, kterým do psychologie uvedeny pudy a emoce, jako hybné faktory psychiky,

Psychosociální - je postupem, která propojuje výsledky psychologických výzkumů a praxe a zdůrazňuje sociální a kulturní vliv na duševní zdraví, osobní rozvoj a chování,

Symbolický - jedná se o symbolickou reprezentaci,

Vědecký - postup shromažďování nezávislých údajů, které nestraní žádnému předpokladu, objektivní, umožňující zopakování sběru a porovnání dat.

Každý z těchto přístupů využívá své metody, jejichž počet je mnohonásobně převyšuje. Jsou to kupříkladu metoda:

Gestalt psychologie - Gestalt znamená tvar.

Za pomoci introspekce tento přístup analyzuje asociace.

Ve všech zdrojích na toto téma se uvádí, že si tento přístup klade za standard, že celek je více než součet částí, jak si lze všimnout na tomto obrázku. Za základní otázku se dá v tomto směru považovat to, jak jsou věci vnímány studovaným objektem, kupříkladu výška, barva. Jedná se o analýzu tady a teď a popisování toho, co jedinec cítí a myslí. John Locke, představitel tohoto směru, tvrdí: „Nic není v mysli, co nebylo dříve ve smyslech.“

A mnoho dalších.

Vymezení pojmů v kapitole o psychologii

Psychika

Dle Velkého psychologického slovníku (str. 462, r. 2010), se jedná o souhrn duševních obsahů a funkcí, které lze dělit na procesy založené na počtcích, vjemech a představách a na procesech založených na vlastnostech schopnostech a dovednostech a charakteru, má biologický základ, je vybavena funkcemi, které umožňují plnit biologické cíle, jako jsou instinkty učení a vnímání.

Taktéž se snad dá říci, že se jedná o duševno a duševní stav. Vnitřní svět člověka a jeho stav tohoto světa.

Investice

Investice do našeho psychického stavu je jednou z nejzásadnějších a v dnešním světě nejpotřebnějších investic.

V této kapitole o psychologii uvažuji jako o něčem, co navozuje vnitřní klid a rovnováhu.

Dnešní svět má totiž vždy rychlejší rytmus, než zvládáme. Je to uměle vypěstovaný pocit, který má sloužit k tomu, abychom zvyšovali svoji výkonnost, abychom už dnes byli lepší než zítra. V tomto systému se ale Bohužel nedá žít. Člověk musí oželeť buď zdraví, nebo slušnost a empatii.

Toto působení na naši duši - její neustálé „šťavení“, má za následek mnoho civilizačních problémů. A to jak fyzických (zatížení kardiovaskulárního systému, trávicího traktu, imunitního systému), tak psychických (frustrace a následná deprese, stres, psychické poruchy).

Investice do zdravé psychiky začíná uvědoměním si, že je potřeba se jí věnovat. Udělat si čas „zeptat se“ své psychiky co potřebuje a věnovat se jí celý život. Možná by stála za úvahu má myšlenka personifikace své vlastní psychiky. Ani moji ani předešlé generace nikdo ve standardním vzdělávacím procesu neučil, abychom něčemu takovému věnovali pozornost. Pokud bychom se naučili si své psyché personifikovat, lépe bychom si uměli představovat to, že do něj musíme vkládat – investovat čas, přemýšlení a úsilí vynaložené na péči o něj. V naší kultuře to není obvyklé.

V naší kultuře se kupříkladu ví, že když si jdeme zaběhat, máme potom endorfiny v krevním oběhu a cítíme se dobře a že druhý den, pokud nejsme trénovaní, proděláme svalovou kocovinu (bolesti svalů po námaze).

Nikdo už se ale neptá, co konkrétně nám přineslo zisk dobrého pocitu. Je to skutečně jen pocit, který vyvolaly endorfiny – hormony štěstí, které se uvolňují při zátěži organismu? Myslím si, že nikoliv, někdo by odpověděl, že se těší na pohyb, jiný že se těší na krajinu, kterou poběží a další by se třeba těšil na odměnu v podobě odpočinku nebo jídla atd.

Kdybychom si takto věci ujasňovali a věděli bychom, co ta naše personifikovaná psychika skutečně potřebuje, a třeba si o tom povídali, abychom měli jasno

v tom, co potřebuje, lépe bychom si rozuměli, a de facto bychom sejmuli psychologii ten formální plášť. Tímto způsobem bychom uvedli do praxe hned několik psychologických přístupů, které zmiňuji výše.

Je to náročná investice, protože dnes je problém si vůbec udělat „svůj“ čas – čas sám pro sebe. Lidé to podvědomě a nepojmenovaně provozují – už jen tím, že sedí dlouho zavření na toaletách a ten čas, kdy jsou tam sami se sebou, vlastně provozují „svůj“ čas. Ovšem ne v tom duchu, co si představuji já. Ale že se to děje, je známkou toho, že je to zapotřebí.

Investice času do bytí samotného sám se sebou je jednou z nejlepších.

Zisk

Jedna polovina zisku se v této kapitole stává uvědomění si toho, co ono já (sídlicí v duši) potřebuje, co skutečně cítí jako nutnost. Druhá polovina zisku je získávání těchto hodnot.

Nejšťastnější člověk z tohoto úhlu pohledu není ten, který dosahuje úspěchů, ale ten, který si rozumí a ví o cílech, kterých chce dosáhnout. Hodnotný člověk své zisky má rád, ale nezbožňuje je a volí je tak, aby neomezoval svobodu a psychiku jiných.

Působení zisků na psychiku a psychiky na zisk je neustálý koloběh, který drží pohromadě chtění. Toto chtění by mělo být uvědomělé, „ochočené“ a ku prospěchu nejen jednotlivce, ale i jeho sociálních kruhů.

Ztráta

Ztrátou by se mohlo stát pouze nedosažení cílů. Ale já si myslím, že ztrátou se stává absence odhodlání řešit své potřeby a absence potřeby je perfektně pojmenovat. Ale další částí ztráty se mi zdá to, pokud někdo o svých potřebách nemá prostor přemýšlet. Dalším důvodem vzniku ztrát, podle mého názoru, je intelekt, či charakter, který toho není schopen.

Takový člověk, který není schopen nebo ochoten si život svým poznáním sladit, má neustálý pocit, že něco potřebuje a neví co, dělá něco a neví proč.

Následně je nespokojený a svou nespokojeností – svým psychickým stavem - ovlivňuje své okolí. Tím se roztáčí negativní kruhy negativních událostí.

Od malých problémů až po velké konflikty.

Člověk, který nerozumí sám sobě, nerozumí ani svým nejbližším a nemůže pochopit ani širší společnost. Řetěz je silný jen tolik, co udrží jeho nejslabší článek.

A tak ztráta jednotlivce bývá ztrátou i pro jeho současníky.

Dnes tito lidé, kteří z deficitu intelektu, charakteru nebo času nevědí, co jim chybí, často končí v různých institucích pro psychicky znevýhodněné.

Nemyslím tím zrovna psychiatrii, ale kupříkladu i hospodu nebo náboženské společenství.

Hledají odpovědi v jiných společenstvích, i když neznají ani svou otázku. Bohužel to ani v hospodě ani v náboženském společenství efektivně nevyřeší. Ale tyto instituce mají často dveře dokořán a mlčky přijímají nové členy, a takovéto obzvlášť.

Závěr kapitoly o psychologii

Pokud tedy největším ziskem je čas na sebe samotného a uvědomování si toho, co skutečně potřebuji, je největším poselstvím této kapitoly uvědomit si, že všichni bychom se měli naučit udělat si prostor a čas být sami se sebou a mít tuto chvíli v lásce.

Provádět ji pravidelně – personifikovat si svou psychiku a třeba se u toho i koukat sám na sebe do zrcadla.

V naší kultuře to není běžné, a tak bych byla nejraději, kdyby se k tomuto způsobu nahlížení na sebe sama vedly již děti, kupříkladu od druhého stupně. Je zvykem, že na základní škole se žáci učí rozumět svému tělu, ale psychika je z tohoto vzdělávacího procesu vynechána.

Těla se mění a jsou hmatatelná, tak se o nich dětem přednáší. Rozvoje psychických poznatků „sám o sobě“ dochází pouze v hodinách výtvarné výchovy, nebo pokud je prostor na sebevyjádření, tak v hudební výchově, méně často pak v tělesné výchově. Nikde se však v rámcových vzdělávacích programech pro základní školy nedočteme o tom, jak sám sobě naslouchat a zkoušet porozumět. Někteří žáci se pak již nikdy s psychologií nesetkají. A ani se o svépomocné cestě „uchop a pojmenuj, co chceš a co cítíš“ nedozvědí. A to je ve 3. tisíciletí ve střední Evropě (kolébce vzdělanosti) velká ostuda.

7. SOCIOLOGIE

Základní informace o sociologii

Sociologie je základní věda o společnosti, jejích skupinách, vazbách ve společnosti, a chování jednotlivců ve společnosti.

Slovník sociologických pojmů (str. 210, r. 2012) ji definuje takto: Věda o společnosti, sociálních institucích a vztazích. Zabývá se především systematickým studiem vývoje, konstrukce a interakce kolektivního chování organizovaných lidských skupin

Opět není možné nalézt jednotnou definici této vědy. V zásadě bych řekla, že ji můžeme definovat ze dvou stran - můžeme popisovat sociální jevy od jednotlivce ke společnosti a od společnosti k jednotlivci. Dále ji můžeme definovat i jako interakci mezi jednotlivými skupinami, a nebo mezi několika jednotlivci.

Sociologie vzniká tam, kde jsou v interakci minimálně dvě individuality - jednotlivci, a kde je zájem o pojmenování sociální reality.

Zájem o pojmenování sociální reality, je pro mě pramenem celé sociologie, leč literatura nikde neuvádí, že sociologie vzniká tam, kde je snaha uchopovat a pojmenovávat sociální jevy.

Jedná se o teoreticko-empirickou vědu, která se nás dnes dotýká snad na každém kroku.

Sociologie je totiž věda multi-paradigmatická.

Dokazují to i její mnohé speciální části, kupříkladu:

Sociologie davu, životního stylu, výchovy, mládeže, rodiny, školní třídy, politiky, venkova, sportu, stáří, náboženství atd.

Říci ovšem, kdo je skutečným zakladatelem sociologie, je velmi složité.

Je totiž možné, že sociologií - její podstatou se zabýval již Sokrates, i když literatura poukazuje spíše až na Aristotela a Platóna.

Již Sokrates, když procházel mezi aténskými občany, se jich ptal, co je dobro a co zlo - tedy na normy společnosti. Možná zkoumal a možná byl tedy i zakladatelem sociálního průzkumu, když zastavoval občany a ptal se jich na různá společenská témata.

Ale možná nic nezkoumal, možná již věděl. A jen si hrál se svou sokratovskou otázkou.

Ovšem zakladatelem sociologie jako vědy, která má jasně vymezený objekt zkoumání a všechny aspekty, co k vědě patří, z ní udělal až Augusto Comte.

A však i v tomto bodě se zdroje rozcházejí, z důvodu multi-paradigmatické povahy sociologie.

Tento francouzský filozof a sociolog, svou pozitivní filozofii přejmenoval a postavil ji do čela všech věd. Dal jí název sociologie a udělal z ní plnohodnotnou vědu.

Určil její cíl, metody a zkoumaný předmět.

Ten definoval jako objevení zákonů výstavby a vývoje společnosti a její postup.

Dále nastínil její využití, metody a pojmosloví.

Uvedl na svět teorii, že lidské dějiny prodělávají tři fáze, z nichž první je teologická, druhá spekulativně filozofická a poslední - a co se týče úrovně nejvyšší - tedy vědecko-pozitivistická.

V pozitivistické fázi lidé pouze vybírají mezi danými, vědou ověřenými fakty, a směřují vstříc pokroku.

Roku 1873 uvádí ve svém díle „Kurs pozitivní filozofie“ název této vědy - tedy sociologie.

U nás se první česky psaný sociologický spis objevuje roku 1898 - „Otázka sociální“.

Jehož autorem byl T. G. Masaryk a obsahem tohoto díla byla kritika marxismu.

Vymezení pojmů v kapitole o sociologii

K pochopení, jak v sociologii probíhá směna či obchod, je důležité pochopit, že v sociologii nejde jednoznačně říci, kde jsou hranice mezi jednotlivými pojmy. Kupříkladu definice pojmu „My“ nelze vysvětlit bez pojmu „Oni“.

A „My“ neexistuje bez „Já“.

Jedno bez druhého neexistuje.

My

Pojem „My“ existuje v mnoha variantách. Například: Češi, Lipováci, studenti. Skupinu „My“ spojuje kultura, jazyk, tradice, společné znaky (fotbaloví fanoušci nosí propagační předměty svých týmů)

Oni

Ti, kteří jsou za hranicí sociální skupiny My. Ti, co nepatří ke skupině My a jsou tedy něčím odlišní. Tím, že je protipólem skupiny My, můžeme lépe pochopit, kdo vlastně My jsme.

Já

Individualita, která má vědomí o sobě samém. Zahrnuje Já fyzické a Já mentální.

Sociální učení

Sociální učení je neustálý proces, který probíhá díky interakci nejméně dvou individualit - jedinců v jejich společném čase a prostoru. Toto učení se neustále kumuluje, vyvíjí a někdy se pro něj užívá termín zrání.

Toto zrání či učení je podmíněno tradicí a standardy a celkově sociokulturní situací, v níž tento proces nastává. A ve společnosti se tento proces realizuje podle dvou činitelů.

Jsou to:

1. sociální trest (ostuda mezi spoluobčany, poznámka ve škole)
2. sociální odměna (pochvala, ocenění, uznání)

Sociální interakce

Sociální interakce je stav, který se automaticky děje, přijdou-li spolu do kontaktu:

1. jedinec s jedincem
2. skupina s jedincem
3. skupina se skupinou.

Interakce jako taková probíhá v momentě, kdy jedna i druhá strana vnímají jakýmkoliv způsobem stranu druhou. Jedná se o prožívání, poznávání a komunikaci nejméně dvou zúčastněných stran.

Závěr kapitoly o sociologii

Aktéry této směny nebo obchodu, tedy Já, My a Oni a pozadí celé situace, tedy interakce, je velmi snadné rozklíčovat.

Primární sociální interakcí vloženou do jedince je pravděpodobně početí nového života. Dá se říci, že toto je prvotní sociální investice, která slibuje zisk.

Rodina je našim primárním sociálním „kolbištěm“ a primárním bodem orientace, ze kterého směřujeme do světa, místem našich prvních sociálních vazeb, sociálního učení a sociální interakce.

Rodina jako svou investici (pokud je plně funkční) zajišťuje tyto funkce:

1. Biologicko – reprodukční
 - jedná se o sexuální uspokojení partnerů a plození dětí. Rodina je vlastně rodinou až s příchodem dětí.
2. Emocionální
 - uspokojení citových potřeb členů rodiny, zásadní a nezastupitelná funkce.
3. Ochranná (zázemí, jistoty, pomoc, péče)
 - zde se člen rodiny cítí být tzv. „mezi svými“.
4. Relaxace, rekreace, zábava
 - zábava, sport, společné okamžiky a sdílení společného volného času.
5. Sociálně výchovná
 - příprava na život a sociální učení pomocí trestů a odměn, nejen co se týče sociálních návyků (slušnost, hygiena).
6. Sociálně ekonomická
 - zajištění financí a hmotných statků, rodina je základní prvek ekonomického systému jako spotřebitel, zároveň její členové produkují ve výrobní a nevýrobní sféře

V dnešním světě se dá říci, že je možná největší zisk to, když se rodině podaří být plně funkční, tedy zajišťovat všechny výše uvedené atributy a vzejdou z ní děti, které budou opět schopné tyto atributy realizovat ve svých rodinách.

Investice do dětí se dnes i dá vyčíslit. Podle profesora J. Kellera jde prý cirka u průměrné rodiny o 1 000 000 Kč, do věku 18-ti let dítěte. A tudíž rodina, která si dnes pořídí první

a jediné dítě, se „připraví“ o tyto své prostředky. Útěchou má být to, že pokud vychovává více než jedno dítě, spotřeba rodiny v přepočtu na jednotlivé členy klesá. Zdá se to být šílené, že se dítě dá „vyčíslit“. Ekonomika je ekonomikou právě z těchto důvodů.

V sociálním prostoru je investicí více druhů, než kupříkladu u výchovy. Existuje mnoho sociálních projektů, které jsou investicí do lepší budoucnosti jednotlivce i celé společnosti. Jedná se o různá pomocná centra nebo nízkoprahová centra, která napomáhají zmírňovat chyby a nedostatky, které vznikly špatným sociálním učením či nevhodnými sociálními interakcemi. Tato centra mají za úkol pomoci těm, kteří se nacházejí v nesnadné životní situaci, nebo již sociálně sankcionovaným usnadnit a překonat potíže v jejich životě.

Této pomoci - investici se věnují neziskové organizace, a zajišťují tyto potřeby:

1. zlepšení kvality života jedince i společnosti,
2. vymezení a vyvarování se rizik v soc. prostoru,
3. prevence sociálně negativních nebo patologických jevů,
4. osvěta,
5. prevence vyloučení ze společnosti.
6. zajištění pomoci a nabídnutí alternativ v těžkých životních situacích

Tato investice do sociálního prostoru je velmi důležitá a potřebná. U některých se jedná pouze o pomoc udržení stávajícího (byť negativního) stavu, u jiných se jedná pouze o osvětu, nebo dokonce i o úplnou resocializaci.

Mnoho lidí spekuluje nad tím, zda tato investice je vratná či smysluplná. Bohužel existuje sorta lidí, kteří stojí mimo sociální skupinu „My znevýhodnění“. Málo lidí si uvědomuje, že tyto investice do znevýhodněných lidí se odehrávají až po ztrátě. Ztráta v sociálním prostoru může znamenat prakticky jakýkoliv malus, který se odehrává v interakci dvou individualit nebo se světem.

Já chci ovšem vyjádřit myšlenku týkající se lidí, které nezachytila sociální síť, když padali dolů. Celá tato ztráta tkví v selhání oné „záchranné“ sociální sítě, která selhala. Může to být nefunkční rodina, lhostejní přátelé nebo kolegové. Ti, kteří neinvestovali pozornost a dostatek zájmu a nepodrželi toho, kdo to potřeboval a díky tomu se odehrála ztráta, která může mít různorodou podobu.

Kupříkladu: deprese, alkoholismus, pokus o sebevraždu, sebepoškozování.

A celkový stav ve společnosti je výsledkem malých úkonů každého z nás.

A proto pokud nebudeme líní a lhostejní a investujeme pokaždé takovou pomoc, kterou si můžeme dovolit, ziskem nám bude mnoho malých a ale nezanedbatelných bonusů.

Přínos sociologie dle mého názoru tkví v tom, že popisuje.

Díky popisu se dá s problémy pracovat a klady se lehčeji stávají příkladem pro dobrou praxi.

8.TEOLOGIE

Základní informace o teologii

Theos - v překladu Bůh a logos - v překladu slovo či nauka, tedy Theologie nebo také Teologie se překládají jako řeč o Bohu, rozhovor o Bohu, nauka o Bohu a bohosloví. Termín teologie se vyvíjel stejně tak, jako lidské chápání. Nejprve se pod tímto termínem ukrývala nauka, která vyprávěla o Bozích a měla mytologický ráz.

Též se tímto termínem označovala literatura hovořící o Bozích.

A sloveso theologeîn znamená vyznávat Boha, mluvit o něm nebo jej můžeme chápat ve smyslu křesťanské exegeze.

Ve 4.-5. Stol. n.l. se teologie chápe jako nauka o Bohu a Nejsvětější Trojici, tedy již v křesťanském duchu.

A Sv. Anselm z Canterbury (který byl jmenován doctor ecclesiae učitelem a vzorem církve), formulí „*Fides quaerens intellectum*“ - víra hledající porozumění, navždy spojil teologii a víru a z teologie učinil vědu k poznání víry.

Další velikán, jehož jméno je v teologii tak zvučné, že by si zasloužilo mnoho stran v této práci, je Sv. Tomáš Akvinský.

Sv. Tomáš Akvinský (1224 nebo 1225-1227) se zasloužil o teologii a její tvář.

Byl také prohlášen za církevního učitele a z teologie udělal vědu všem jiným vědám nadřazenou a z Filozofie udělal služebnou víře. Měla by ji totiž vysvětlit.

"Musí se říci, že posvátná nauka je vědou. Musíme však vědět, že je dvojitý druh věd. Jsou totiž vědy, které vycházejí z principů, poznaných přirozeným světlem rozumu, jako aritmetika, geometrie apod. Jsou však také vědy, které vycházejí z principů, poznaných světlem vyšší vědy, jako perspektiva vychází z principů naznačených geometrií a hudba z principů, známých z aritmetiky. Posvátná nauka je pak vědou tímto způsobem, poněvadž vychází z principů, poznaných světlem vyšší vědy, kterou je věda Boha a blažených (scientia Dei et beatorum). Tudiž jako hudba věří principům, které ji předala aritmetika, tak posvátná nauka věří principům, které ji zjevil Bůh."

Tomáš Akvinský, Summa theologicá, 1266 - 1273, český překlad Dominikánů 1937-1940
Edice Krystal, 6 svazků, reprint v roce 2003.

Z teologického úhlu pohledu byl jeho přínos v těchto bodech:

1. Smířil teologii s filozofií Aristotela, ze kterého velmi čerpal.

Svémi překlady jeho děl se pokusil objasnit, že universum není ve sporu s křesťanskou individuální duší a že křesťanské stvoření světa není v rozporu s věčným světem.

2. Sjednotil víru a rozum a vytvořil pět důkazů Boží existence.

Jsou jimi:

- nutnost existence prvního hybatele,
- nutnost existence prvotní příčiny,
- nutnost toho, že existence existuje,
- nutnost existence nejvyšší dokonalosti,
- nutnost existence řídícího prvku všeho co jest.

3. Inspirován antickými ctnostmi (uměřenost, statečnost, rozum a spravedlnost) přidává tři křesťanské (víra, láska, naděje) a tím vytváří kompletní etický systém.

4. Vymezil tři způsoby poznání Boha: rozumem, vírou, intuicí.

5. Žil příkladným životem v žebravém řádu Dominikánů a byl velmi plodným spisovatelem.

Mezi jeho nejvýznamnější díla patří:

Summa theologiae (zde řeší, zda je Teologie vědou), Summa contra gentiles, Quaestiones

quodlibetales, Quaestiones disputatae, De aeternitate mundi a mnoho dalších.

Dnes teologii popisuje mnoho autorit, uvádím vyjádření alespoň ThLic. Dominika kardinála Duky :

„Biblický obor obsahuje teologické porozumění Písmu svatému a jeho výklad. Dále se teologie se rozlišila na obory: fundamentální teologie, která se zabývá základy teologického poznání, patristická teologie, která se zabývá teologií církevních otců, misiologie, která se zabývá problematikou misí. Dále je to dogmatická teologie, která do jisté míry má i své nuance v podobě systematické teologie či spekulativní teologie, morální teologie, která navazuje na otázky spirituality, a tak vytváří teologii spirituální. Obory praktické pak shrnujeme pod pojmem pastorální teologie. Zdrojem teologického poznání je i liturgie a její teoretické zpracování (teologie liturgie) a pomocné obory: církevní dějiny, patrologie, archeologie a kanonické právo, ve kterém poznáváme struktury samotné církve.“

DUKA, D.: *Úvod do teologie, 1.2.3. Dělení teologie*, Krystal OP, Praha 1998

Vymezení pojmů v kapitole o teologii

Investice

Investicí v teologii, která kráčí po boku víry, je dle mého názoru ona víra. Je to niterní rozhodnutí – nikoliv nastolený režim, který koření hluboko v našich duších a myslích.

Být věřícím a investovat tak do sebe a společenství nejen dalších věřících, ale celé společnosti, přijmout charakterové rysy, které sebou víra přináší je velký a těžký krok. Víra, důvěra, odevzdání, úsilí žít dle desatera či náboženského dogmatu, se stanou každodenností.

Zisk

V teologii člověk nikdy nezískává hlavně pro sebe. Je to jakýsi koloběh etických zásad, které člověk přijal a které by se mu měly stejnou měrou (někdy i větší) vracet. Zisk v praktikování teologie tedy ve víře či žití v zákonech desatera, není za účelem jakéhokoliv zisku a už vůbec ne hmotných statků.

„Miluj bližního svého“ Bible Svatá (Mt 22, 39), - zde neexistuje proč nebo za co.

Ovšem zisky přicházejí, až když je věřící nevyžaduje.

Je to víra, která je darem, láska někoho kdo nad námi bdí, uvědomění si, že nejsme na nic sami. Pocit bezpečí, které nám desatero nebo i jiné dogmata do života přináší.

Etika jak ji vnímáme dnes, má své pilíře v křesťanství. Dává lidem sílu zlo přemáhat dobrem a tím jaksi “roztáčet pozitivní kruhy”.

Ziskem je i jiné vnímání hodnot v životě. Kupříkladu si díky víře uvědomujeme, že svět je darem. Pro někoho je i ziskem to, že bude spasen a očištěn.

A v neposlední řadě je to právě teologie, která spolu s jinými etikami pomáhá řešit velmi těžké etické otázky, jako je například eutanazie nebo genetické modifikace.

Řeší tak otázku toho, co umíme, a co můžeme.

Ztráta

Představit si co je v teologii ztrátou je velmi těžké. V kapitole o myšlení nebo pedagogice uvádím, že u těchto činitelů v našem životě, ztráta neexistuje.

Pokud jsou víra a teologie prováděny tak jak mají - tedy s láskou a všemi ctnostmi, které vymezil sv. T. Akvinský, myslím si, že ani teologie ztráty nepřináší.

Ty přicházejí tehdy, když jsou víra, láska, rozum, teologie či dogma v nerovnováze.

Tuto rovnováhu nám pomáhá hlídat desatero.

A víry, které tuto rovnováhu nemají, jsou dle mého názoru špatné.

V případě nerovnováhy si umím představit mnoho ztrát. U oddaných věřících se změní celý život a jsou schopni obětovat takřka vše, nebo velmi mnoho.

Jediné co asi víra odejme, je naprostá nezávislost (která stejně v tomto světě asi neexistuje), nebo spíše samostatnost.

Samostatnost či soběstačnost člověk odkládá vždy, když do svého srdce přijme Boha a víru.

Takovýto člověk již není svobodný a kontakt se svou vírou a Bohem již potřebuje.

Pokud člověk „ztratí“ samostatnost, najde v tomto případě Boha, ale pokud člověk ztratí Boha, samostatnost nenajde.

V textu písně J. Kirschner inspirované knihou Malý princ, jež napsal Antoine de Saint-Exupéry, se zpívá: Zkrotit znamená vytvořit si pouto, když jeden odejde, druhému je líto. Když člověk vytvoří pouto s Bohem, je zkrocen požadavky jeho zákonů.

Závěr kapitoly o teologii

Dnes je teologie záchytnou sítí pro mnoho lidí, v dnešní době celebrit a celebrit nám dává alespoň jednu celebritu, která si zasluhuje respekt - Boha. Teologii se dle mého názoru otevírá svět, protože jí bude daleko více potřeba, než kdy dříve. V dnešní postmoderní době se člověk rozplývá v masmédiích a nemá čas se věnovat sám sobě. Zdá se mi, že je to snad i cíleně přednastavený systém. Chtěla bych vědět, či je to cíl, aby se člověk spíše „rozpouštěl“ v dnešní době a běhal od ničeho k ničemu. Teologii vidím jako vizi do budoucna, protože je držitelkou morálních hodnot a je místem, kde člověk má šanci být „nerozpuštěný“ v chaotickém světě.

Kostely jsou místo k tomu určené. Člověk doslova vydechne před jejich velikostí či atmosférou, a až se nabaží jejich atmosféry, musí v nich být sám se sebou. Zde je totiž lék na spoustu bolístek, které si sebou člověk nese. Dnešní systém nás směřuje s našimi bolestmi spíše k lékařům. Systém: Máte problém? Tady máte lék. Lidé dle mého názoru již prokoukli.

Moderní doba teologii vytlačila ale kvalitní alternativu za ni neposkytla. Místo posezení po kázání na faře slogany: bavte se nakupováním. To nevydrží věčně. To se nemůže povést. Místo popovídání si s farářem nebo teologem psycholog nebo psychiatr. To také není dostačující. Dnešní doba vytváří pocit nebezpečí a neustále z nás mačká výkon.

Budu volně citovat Jaroslava Duška z jeho představení:
„Prvně bylo nebe s péčí, a mi jsme z něj udělali nebezpečí, pojd'me z něj opět udělat to nebe s péčí.“
A v tomto vidím sprostředkovatele Teologii. Žádná jiná věda, nám toto nemá šanci poskytnout.

Teologie je totiž v jakémkoliv „zabarvení“ (filozofickém, psychologickém, etickém), dle mého názoru nedílnou součástí vyspělé společnosti.

9. SHRnutí A Závěr

V lidském životě je mnoho milníků: početí, narození, vstup do školy, první láska, zkouška z dospělosti, vstup do zaměstnání, smrt, výhra, nemoc, a mnoho dalších, které jsou důležité jak pro tuto osobu, tak pro jeho nejbližší – rodinu a přátele.

Tímto koloběhem se ovlivní chod života mnoha lidí.

Je to neustálý pohyb, nekonečná množina akcí a interakcí s nekonečnou možností svých podob a následků.

Vše, co se odehrává, je neustálým pohybem.

Vklad, změna, směna, přeměna, očekávání zisku, ztráta. Myslím si, že neexistuje ani u jedné z kapitol, které v této práci uvádím tj. u ekonomie, filozofie, pedagogiky, psychologie, sociologie, teologie a myšlení, moment, kdy by tyto disciplíny pracovaly mimo směnu či obchod.

Každá disciplína pracuje na tomto principu. Chvillemi se vymyká teologie a filozofie, a to sice když vědomě vchází do situace, kdy se zříkají zisku a jdou vstříc ztrátě. A ani jedna z výše uvedených věd, se mi neukázala jednoznačně sama sebou, protože každá měla ke kapitolám: investice, zisk, ztráta své aktéry a pojmy.

Toto uvědomění mě vede k otázce, jaké existují na světě principy, které lze ještě pojmenovat.

Jak by se skrz tyto nadřazené principy dalo nazírat na jednotlivé vědy a které vědní disciplíny by popřípadě stály mimo systém jednotlivých nadřazených principů.

Jedním jsem si jistá a to sice, že nadřazené principy nad jednotlivými vědními obory určitě existují. V této práci popisuji jediný, o kterém jsem přesvědčena, že je, na vzorku vědních disciplín, které jsem studovala.

Stále je tu ještě možnost, že celý tento systém neexistuje a již nemá možnost se rozvíjet.

Dále existuje možnost, že existuje, a že tudíž existuje šance popsat několik nadřazených principů, na kterých fungují jednotlivé vědy, myšlení a celá společnost vůbec. (O riskantnosti obou variant této možnosti jsem na akademické půdě byla vyrozuměna a vzala obě varianty i jejich důsledky na svá bedra.)

Nejedná se ovšem o myšlenkové proudy, vyprodukované uměle za účelem zisku (v kladném či záporném slova smyslu).

Mám na mysli principy, stojící za tímto, aby mohly vůbec vzniknout ony myšlenkové proudy.

Zde se potýkám s překážkou, kterou popisuji v Úvodu a to sice, že si uvědomuji, že by bylo lepší tuto práci psát ve vyšším věku pod vlivem zkušeností, životního nadhledu a hlubšího vzdělání.

Aspoň jsem si během psaní této práce ujasnila nebo zformulovala některé poznatky. Jsou jimi například názory že:

- ekonomie má velmi silnou terminologii a je oproti ostatním vědám v této práci zmiňovaných, poněkud slabodušší,
- filozofie potřebuje dobré srdce svého interpreta,
- myšlení bolí a není to jen fráze,
- pedagog je mostem - transferem společenských hodnot, který je velmi opomíjený,
- personifikace našeho psyché by každému člověku prospěla,
- síla „sociálního“ řetězu se měří nejslabším článkem,
- teologie by měla společnost zachránit svými etickými zásadami před „rozpuštěním se“ v dnešním předimenzovaném, technickém „multi světě“.

Z této práce vzešli i mnohé další myšlenky, které zde neuvádím, ale chtěla bych vyjádřit vděk, za to, že žiji ve světě, kde toho máme tolik, třeba krom jiného i to, že mohu mít podněty z nejruznějších přednášek na UK.

Tato práce také přinesla jednu zásadní otázku:

Zda na světě - v naší realitě, existuje vůbec něco, co se vymyká pravidlům směny.

Abych měla tu „vyjímku z pravidla“.

Je to jednoznačně mateřská láska.

Ještě když nejsme stvoření, ještě když nás nikdo neviděl, už je do nás „investováno“ tolik lásky. Nepopíratelným důkazem tohoto je zvláštní „zář“ ve tvářích maminek, kterým se třeba ještě „nekulatí břicho“.

Kde se tato záře a láska bere? Mám se odkazovat na teologii?

Je to neuvěřitelný dar, který si někteří vůbec neuvědomují a jiní jen málo.

Já si tento dar uvědomila až v nejtěžších chvílích v životě a tato práce byla napsána právě kvůli tomuto uvědomění.

Dar umožňující existenci. Láska bez „proč“. To „něco“ co stálo oproti všemu ostatnímu, co je již spoutáno principem obchodu a směny.

10. POUŽITÉ ZDROJE

Internetové zdroje

<http://www.patria.cz/akademie/uvod-do-investovani-co-je-investice.html>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/My%C5%A1len%C3%AD>

<http://azcitaty.cz/francis-bacon/9888/#ixzz3C4bC62DN>

www.dum.rvp.cz/materialy/stahnout/hzixuwre/Metody_psychologie.pp

<http://www.htf.cuni.cz/HTF-156.html>

Literatura

AKVINSKÝ T.: *Summa theologicá*, r. 1266 - 1273, český překlad Dominikánů 1937-1940
Edice Krystal, 6 svazků, reprint v roce 2003.

Bible Svatá, český ekumenický překlad, nakl. Česká biblická společnost, r. 2009, Praha,
1388 s., ISBN: 978-80-87287-24-8

DUKA D.: *Úvod do teologie, 1.2.3. Dělení teologie*, Krystal OP, Praha 1998

ECO, Umberto: *Jak napsat diplomovou práci*. Přel. Ivan Seidl. Olomouc: Nakl. Votobia,
r.1997. Velká řada, sv. 27. ISBN 80-7198-173-7.

FIDENNS, Anthony: *Sociologie*. Praha: Nakl. Argo, ISBN 80-7203-124-4.

SOKOL, Jan: *Malá filosofie člověka. Slovník filosofických pojmů*. Praha 2004.
ISBN 80-7021-713-8.

JANDOUREK, Jan: *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-535-0.

KELLER, Jan: *Úvod do sociologie*. Praha: Nakl. SLON, 1999. ISBN 80-85850-25-7.

KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V., et al.: *Člověk – výchova – prostředí*, Brno: Nakl. Brno, 2001,
199 s., ISBN 80-7315-004-2.

MACÁKOVÁ L. a kol.: *Mikroekonomie: základní kurs*. Slaný: Nakl. Melandrium, 2007.
261 s. ISBN 978-80-861175-65-0.

PATOČKA J.: *Několik poznámek o světské a mimosvětské pozici filozofie*. In: *Péče o duši I.*,
Praha. Nakl.: Oikoymenh, 1996,

PERLS, F.; HEFFERLINE, R. F.; GOODMAN, P.: *Gestalt terapie*. Praha: Nakl. Triton, 2004.
494 s. ISBN 80-7254-507-8.

PETRUSEK M. , VODÁKOVÁ A., MAŘÍKOVÁ H.: *Sociologické školy, směry,
paradigmata*. Praha: Nakl. SLON, 2000. ISBN 80-85850-81-8.

POKORNÝ, P.: *Literární a teologický úvod do Nového zákona*. Praha: Nakl. Vyšehrad, 1993.
333 s. ISBN 80-7021-052-4.

RUSSEL James: *Attivita graduate per bambini noc difficolta motorie*. Roma: nakl. Roma
Armando, 1995, 110 s., ISBN 88-714-549-X.

SALAJKA, M.: *Slovník náboženských a teologických výrazů a pojmů*. Praha: Tiskárna VS
ČR, 2000. 96.s., ISBN 80-7000-504-1.

TULEJA P., a kol.: *Základy mikroekonomie*. Brno, nakl.: Computer press, 2.vyd., r.:2011,
str.261, ISBN: 978-80-251-3577-8.

Skripta z přednášek na UK

Etika

Filozofie výchovy

Obecká pedagogika

Srovnávací pedagogika

Základy obchodu

Videa

Svobodná firma: Jaroslav Dušek - svoboda a podnikání
<https://www.youtube.com/watch?v=ISEOH7ufT3A>

Jára Cimrman - Věčný úkol filozofie
<https://www.youtube.com/watch?v=7jU7tspLLzM>

Zákony

ČESKO.Listina základních lidských práv a svobod.č. 162/1998 Sb. ze dne16. 12.1992, In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998.

ČESKO.Úmluva o právech dítěte.ze dne 20. listopadu 1989. In: *Sbírka zákonů České republiky*.1991.

ČESKO.Zákon.č. 313/2013 Sb. ze dne 12. 9. 2013 o sociálních službách.In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013

ČESKO.Zákon č. 94/1963 Sb. ze dne 4. 12. 1963 o rodině .In: *Sbírka zákonů České republiky*.1963

Zákon č. 106/1999 Sb. ze dne 11. května 1999 o svobodném přístupu k informacím. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 39, s. 2578-2582. ISSN 1211-1244.

11. SUMMARY AND CONCLUSION

There are many milestones in everyone's life: conception, birth, first day at school, first love, becoming an adult, first job, death, victory, disease and many others that are important both for the person as an individual and for their loved ones - family and friends. This process influences lives of lots of people. It is a never ending motion, unlimited set of actions and interactions with unlimited number of possible shapes and consequences. Everything that happens in the world is actually a never ending motion. Input, change, shift, transfiguration, profit expectation, loss. I don't believe there is a moment where any of scientific fields described in this thesis, i.e. economy, philosophy, pedagogy, psychology, sociology, theology and contemplation, would work outside the process of exchange or trade.

Every one of those fields work according to this principle. There may be certain moments where theology and philosophy are slightly off - in situations where one voluntarily renounces profit and goes to meet a loss. Not a single one of the abovementioned sciences showed to be conclusively itself, because each of them was related to investment, profit and loss of its actors and concepts. This revelation leads me to a question: Are there any principles in this world still left to be named? How could we perceive various scientific fields through these superior principles and which disciplines would stand outside this superior principles system?

There is one thing I know for certain - superior principles standing above individual scientific disciplines do exist.

This thesis describes one specific principle, proof of whose existence I discovered during my studies of the selected sample of scientific disciplines.

There is still certain chance that this whole system doesn't exist and that it no longer has chance to develop. But we cannot rule out the possibility that it does exist and thus it is possible to describe several superior principles on which individual scientific fields, contemplation and the society as a whole operate.

(I was told about hazardousness of both possibilities by my professors; I took them and their possible outcomes into account as my responsibility.)

However those are not schools of thought produced artificially for the purpose of profit (both in positive and negative sense). I am speaking about principles that allowed actual formation

of these schools of thought. In this place I struggle with one obstacle - I realize it would be better to write this thesis when I am older, more experienced, have a larger life perspective and more thorough education.

At least during creation of this paper I have clarified or formulated some findings. Those subsume for example views claiming that:

- economy has a strong terminology and it seems a bit feebleminded compared to other scientific disciplines mentioned in this thesis
- interpreter of philosophy needs to have a good heart
- contemplation hurts - and that is not just a phrase
- teacher is kind of bridge and a carrier of social values, that is often neglected
- most of us would benefit from personification of our psyche
- the strength of "social chain" is determined by its weakest link
- with the help of its ethical principles theology should save the society from "dissolving" in today's oversized technical "multi world".

This thesis gave birth to many other interesting thoughts and ideas I don't state here, but I would at least like to express my gratitude for living in a world of abundance, for example that I can benefit from many stimulus from various lectures at the university.

This thesis asked one essential question: Is there in this world - in our reality - anything that does not follow the rules of interchange?

I found the answer to this question, this "exception to the rule": it is definitely motherly love. Even before we are born, before anyone lays their eyes on us, our mother "invests" an incredible amount of her love in us. I see a clear proof of this in a peculiar "glow" emitted by the faces of future mothers whose pregnancy is still visually unrecognizable.

Where is origin of this love? Should we look for it in theology?

It is an incredible gift entirely not realized by many and only partly by others.

I sensed this gift in the most difficult time in my life and this thesis was written mostly because of this realization.

It is a gift that enables our existence. An unconditional love. This stands against everything else that is bound by the principles of interchange and exchange.